

Friskolan Nytorp AB

erland.hedin@nytorpcentrum.se

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn i Friskolan Nytorp
i Bollnäs kommun

Tillsyn i Friskolan Nytorp

Skolinspektionen genomför tillsyn i Bollnäs kommun under hösten 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Friskolan Nytorp besöktes av Skolinspektionen den 3 september 2014.

Fakta om skolenheten

Friskolan Nytorp är en fristående gymnasieskola i Bollnäs. Huvudman för skolan är Friskolan Nytorp AB med organisationsnummer 556881-3561. Skolan startade år 1946 med landstinget som huvudman. De senaste åren har Bollnäs kommun varit huvudman för skolan. Verksamheten startade som fristående skola läsåret 2013/2014 och har vid tillsynsbesöket 10 elever i årskurs 1 och 13 elever i årskurs 2. Eleverna läser naturbruksprogrammet, inriktning lantbruk. Av eleverna i årskurs 1 går fyra elever på introduktionsprogram, programinriktat individuellt val (IMPRO).

Skolinspektionen har i samband med tillsynen haft kontakt med Bollnäs kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Bollnäs kommun har svarat att de inte har utnyttjat sin rätt till insyn i Friskolan Nytorp.

Eleverna kommer i huvudsak från Bollnäs kommun och närliggande kommuner. Flera av eleverna bor inackorderade på elevhem i anslutning till skolan på grund av långt avstånd mellan hemmet och skolan. Huvudmannen driver och ansvarar även för elevhemmet.

Kunskapsresultat

Eftersom skolan ännu inte haft avgångsklasser finns ingen nationell statistik över kunskapsresultaten. Rektorn uppger att det finns elever som har svårt att nå kunskapskraven i kurserna, framförallt kursen biologi 1.

Helhetsbedömning

Av tillsynen i Friskolan Nytorp framgår att rektorn är väl förtrogen med verksamheten och att han leder och samordnar det pedagogiska arbetet inom enheten. Rektorn bedriver till vissa delar ett systematiskt kvalitetsarbete där resultatuppföljningar och utvärderingar används för att utveckla verksamheten. Kvalitetsarbetet behöver dock dokumenteras så att huvudmannen och rektorn kan följa upp verksamheten.

Skolinspektionens tillsyn visar att det under föregående läsår fanns elever som upplevde sig kränkta av andra elever. En konflikt uppstod där elever grupperade sig mot varandra. Skolan har tillsammans med elevhälsan vidtagit åtgärder för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Bland annat har detta

läsår inletts med att alla elever intervjuats av elevhälsans kuratorer och resultatet av samtalen har redovisats för huvudmannen och rektorn. Enligt personal och elever som Skolinspektionen intervjuar är stämningen detta läsår bättre. Granskningen visar dock att huvudmannen behöver säkerställa att ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever även omfattar internatet.

Skolan köper in kompetenser från kommunens elevhälsa vid behov men det saknas rutiner för att se till att elevhälsan får möjlighet att arbeta förebyggande och hälsofrämjande.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Friskolan Nytorp AB att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 12 januari 2015 redovisas för Skolinspektionen.

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Friskolan Nytorp AB måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras på enhetsnivå.
- Se till att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete på huvudmannanivå som dokumenteras och innefattar planering, uppföljning och utveckling av verksamheten vid skolan.

Motivering

Enligt skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål). Rektorn ansvarar för att det även bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete på skolenivå som består av planering, uppföljning och utveckling av verksamheten. Kvalitetsarbetet på skolenhets- respektive huvudmannanivå ska dokumenteras.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) bör rektorn se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser, skapa rutiner och former för dokumentationen som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete, samt

sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

Rektorn på Friskolan Nytorp uppger att det till viss del finns ett kvalitetsarbete på skolan men arbetet är inte dokumenterat. Rektorn uppger i intervju att skolan har få elever och han har en samlad bild av hur alla elever "ligger till" i kurserna. Rektorn och lärare analyserar resultaten och beslutar om åtgärder men detta arbete finns inte dokumenterat utan rektorn uttrycker att "det har jag i mitt huvud". Genom återkommande elevenkäter kartläggs verksamheten. Enligt rektorn så återkopplas sammanställningar av enkätresultaten till lärarna för analys och diskussioner. Men det finns inga former för hur skolans kvalitetsarbete, när det gäller kunskapsresultat, ska dokumenteras. Rektorn och huvudmannen uppger att de har haft fokus på att bygga upp skolan detta första år och det kvalitetsarbete som har funnits har kommit till på rektorns initiativ. Huvudmannen uppger att på huvudmannanivå har man främst tagit ansvar för skolans ekonomi och ännu inte funnit former för hur ett kvalitetsarbete ska bedrivas. Utan en dokumentation som visar vad som behöver utvecklas, varför och på vilket sätt så finns det risk att huvudmannen och rektorn inte kan följa kvalitetsutvecklingen över tid och se effekterna av ett utvecklingsarbete.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att skolans kvalitetsarbete inte är dokumenterat och att det saknas systematiskt kvalitetsarbete på huvudmannanivå. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Friskolan Nytorp AB föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

4 kap. 3-6 § skollagen

Erbjudande av utbildning

Bedömning

Friskolan Nytorp AB måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet med erbjudande av utbildning.

- Se till att elevhälsan arbetar förebyggande och hälsofrämjande.

Motivering

Enligt skollagen ska elevhälsan arbeta förebyggande och hälsofrämjande.

Friskolan Nytorp har avtal med kommunens elevhälsa och har därigenom tillgång till medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska kompetenser. I intervju uppger rektorn och elevhälsan att dessa kompetenser kontaktas och kopplas in i enskilda elevärenden när skolans egna åtgärder inte bedöms räcka till för elevens behov. Vid intervju med rektorn framkommer att

hälsosamtal har genomförts med eleverna men i övrigt har rektorn inte sett behov av att elevhälsan ska arbeta förebyggande och hälsofrämjande. Representeranter för elevhälsan uppger exempelvis vid intervjun att skolan inte har visat intresse för att elevhälsan deltar vid arbetslagsmöten som hålls var fjortonde dag. Elevhälsan uppger vidare att, bortsett från att lagens krav på ett förebyggande och hälsofrämjande arbete inte uppfylls, så kan arbetet vid akuta problem få sämre effekt när personal och elevhälsa inte getts möjlighet att samverka för att hitta gemensamma synsätt.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att elevhälsan inte arbetar förebyggande och hälsofrämjande. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Friskolan Nytorp AB föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

2 kap. 25 § skollagen

Omfattning, innehåll och resurstillgång

Bedömning

Friskolan Nytorp AB måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med omfattning, innehåll och resurstillgång.

- Se till att rektorn beslutar om arbetsplatsförlagt lärande och förläggning av kurser till arbetsplatser.
- Se till att på varje introduktionsprogram finns en plan för utbildningen som visar utbildningens innehåll.

Motivering

Beslut om hela eller delar av kurser som förläggs till arbetsplatser

Enligt gymnasieförordningen ska arbetsplatsförlagt lärande förekomma på alla yrkesprogram i gymnasieskolan i minst 15 veckor. Rektorn beslutar om hela eller delar av kurser ska förläggas till arbetsplatser.

Av intervju med rektorn framkommer att rektorn uppdragit till lärarlaget att bestämma vilka delar av kurser som ska förläggas till arbetsplatser men rektorn följer inte upp detta arbete. De exempel på dokument som Skolinspektionen tagit del av är mer av karaktären försäkrings- eller arbetsrättsliga dokument samt överenskommelser om arbetsplatsens och skolans respektive åtagande. Skolinspektionens vill betona att rektors beslutsfattande i frågan är viktigt för att rektorn fullt ut ska kunna ta ansvar för hur utbildningen förläggs.

Plan för utbildningen på introduktionsprogram

Enligt skollagen ska utbildningen på ett introduktionsprogram följa en plan för utbildningen som beslutas av huvudmannen.

Skolan tar emot elever som inte är behöriga till det nationella programmet på programinriktat individuellt val (IMPRO). Eleverna saknar betyg i matematik och/eller engelska. Skolinspektionens utredning visat att eleverna har getts den utbildning de har rätt till men det finns ingen plan för utbildningen som beskriver vad skolan erbjuder.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att rektorn inte beslutar om arbetsplatsförlagda kurser och huvudmannen har ingen plan för utbildningen på introduktionsprogram. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Friskolan Nytorp AB föreläggs åtgärda bristerna.

Författning

17 kap. 7 § skollagen, 4 kap. 12 § gymnasieförordningen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Friskolan Nytorp AB en anmärkning.

Trygghet och studiero**Bedömning**

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist med trygghet och studiero.

- I planen mot kränkande behandling anges inte de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever på internatet.

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever samt att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. Vidare ska det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som skolan avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolinspektionen har tagit del av skolans plan mot kränkande behandling. Planen, benämnd "Friskolan Nytorps plan mot diskriminering och kränkande be-

handling" beskriver vilka främjande insatser som skolan avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. Planen innehåller också en beskrivning över den kartläggning som gjorts. Det finns även beskrivet hur insatserna ska utvärderas. Av beskrivningen och genom intervjuer med huvudman och rektor framkommer dock att värdegrundsarbetet på internatet inte omfattas av vare sig planen eller kartläggningen. Huvudmannen ansvarar för internatet och majoriteten av skolans elever bor där. Det finns personal på internatet som arbetar för att eleverna ska vara trygga även där men rektorn och huvudmannen har inte uppfattat att värdegrundsarbetet på internatet också är en del av skolans verksamhet. Skolinspektionen bedömer att skolans plan mot kränkande behandling därför inte innehåller alla verksamheter som huvudmannen ansvarar för.

Skolinspektionens utredning visar att Friskolan Nytorps plan mot diskriminering och kränkande behandling inte uppfyller skollagens krav på sådan. Eftersom värdegrundsarbetet i övrigt bedöms fungera väl tilldelas Friskolan Nytorp AB en anmärkning.

Författning

6 kap. 8 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Mathias Ljungström
Beslutsfattare

Jane Strandberg
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.